NGO Visit By:

Mr. Saurabh S. Nimkar

Mr. Rahul Chapekar

Key Peoples:

Mr. Avinashji Deshpande

Mr. Mukundaji Pande

सेवा

शिक्षण

संस्कार

प्रज्ञा प्रबोधिनी

अमरावती, नोंदणी क्र. महा/अम/१२७/२००३

प्रज्ञा बोधिनी

• शिक्षण • आरोग्य • पर्यावरण

प्रज्ञा प्रबोधिनी
• शिक्षण • आरोग्य • पर्यावरण

कार्यारंभ सोहळा

दि. १४ एप्रिल २००३

मा. नितीनजी गडकरी यांच्या शुभहस्ते

उद्देश्य

ज्ञानी, चारित्र्यसंपन्न व देशाप्रती समर्पित व्यक्ती निर्माण करणे हे शिक्षणाचे, प्रबोधनाचे लक्ष असावे. अशा संस्कारक्षम शिक्षणाची आज नितांत गरज आहे. समर्पण भावनेने कार्य करण्याचा संस्कार समाजात तसे कार्य केल्यानेच परिणामकारकरित्या होईल. या गोष्टी लक्षात घेऊन प्रज्ञा प्रबोधिनी या समाजसेवी संस्थेची स्थापना दिनांक १४ एप्रिल २००३ ला डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर जयंतीच्या पावन पर्वावर मा. नितीनजी गडकरी यांचे प्रमुख उपस्थितीत करण्यात आली.

पार्श्वभूमी

प्रज्ञा प्रबोधिनी • शिक्षण • आरोग्य • पर्यावरण

पिढ्यान् पिढ्या मागासलेल्या, अंधश्रद्धेत व समाजाने तिरस्कृत केलेल्या वातावरणात पारधी बंधू आपले जीवन जगत आहेत. आपल्या समाजात असे अनेक घटक आहेत, परंतु त्यापैकी अनेकांना त्यांनी आपण सुधारावे व समाजाच्या मुख्य धारेत सहभागी व्हावे असे त्यांना वाटल्याने त्या समाज घटकाच्या जीवनात चांगली सुधारणा झाली, परंतु पारधी समाज याला अपवाद ठरला. पारधी समाजाच्या मुख्य धारेत कधीच आला नाही किंवा त्यांना समाजाच्या मुख्य प्रवाहात आणण्यासाठी कुणीच प्रयत्न केले नाही. याउलट त्यांचेवर गुन्हेगारीचा शिक्का लावण्यात आला. इंग्रजांनी, पोलिसांनी त्यांचेवर अनन्वित असे अत्याचार केले. गावात, शहरात रहायला त्यांना जागा दिली नाही. त्यामुळे गावाकुसाबाहेर राहीले. त्यामुळे सामान्य जनजीवनाशी त्यांचा संपर्क राहिला नाही. शिक्षणात मागे राहीले, पोट भरण्यासाठी भिक मागू लागले, संस्कार नसल्यामुळे दारिद्र्य, अज्ञान व अंधश्रद्धेच्या मागे लागून पूर्णतः ते मागासलेच राहिले. समाजाच्या मुख्य प्रवाहात नसल्यामुळे वाईट सवयी, चोरी, शिकार करू लागले, हे करण्याशिवाय त्यांना पर्यायच दिसत नव्हता. आपल्या जीवनात चांगले परिवर्तन येऊ शकते असा विचार त्यांच्या मनात कधीच आला नाही, त्यामुळे ते कायम सर्व सोयी, सुविधा, संस्कारापासून वंचितच राहिले. ही या समाजाची शोकांतीका आहे. वास्तविक हा समाज लढवय्या असा आहे. या समाजात उत्तम कलाकार आहेत. धर्मावर प्रगाढ श्रद्धा असणारा हा समाज, राणा प्रतापाचे वंशज असणारा, सैन्यामध्ये उत्तम कामगिरी करणारा व धर्मिक पार्श्वभूमी असणारा हा समाज. आपण या समाजाकडे दूर्लक्ष केल्यामुळे मागासलेलाच राहिला. एखाद्यास कुष्ठरोग झाला तर तो हा रोग बरा होण्यासाठी प्रसंगी उपचार घेतो, जीवाचा आटापिटा करतो. तो या आशेने करतो की मी या उपचाराने बरा होईल व मग मी चांगले जीवन जगू शकेल असा विश्वास त्याला असतो. परंतु पारधी समाजाला असे कधी वाटलेच नाही वा त्यांना अशी कुणी जाणीवही करून दिली नाही. त्यामुळे ते मागासलेच राहीले.

परंतु कुणी न राहों दुबळा येथे, मनी असा निर्धार जागवू, कर्तृत्वाच्या विश्वासाने, बलशाली हा समाज उभवू. उत्कर्षाची पहाट आणून, प्रकाश किरणे होऊ या. या भावनेने 'जनसेवा हीच ईश्वरभक्ती' ही धारणा ठेऊन प्रज्ञा प्रबोधिनीने हे सेवा कार्य करण्याचा संकल्प केला आहे.

प्रज्ञा बोधिनी
• शिक्षण • आरोग्य • पर्यावरण

पारधी विकास कार्य

अमरावती जिल्हा

- एकूण तालुके १४
- सेवा कार्य सुरू असलेले तालुके ९
- पारधी बेड्यांची संख्या ४८
- संस्थेने सर्वेक्षण केलेल्या बेड्यांची संख्या ३७
- संस्थेचा संपर्क असलेल्या बेड्यांची संख्या ३०
- सेवा कार्य सुरू असलेल्या बेड्यांची संख्या २२

पारधी संघटन

- पारधी विकास चमुचे गठन
- ९ तालुका प्रमुख
- २२ बेडा प्रमुख
- २० आरोग्य रक्षक
- ८ संस्कार वर्ग प्रशिक्षक
- २१ जणांची संस्थेची चमु
- ८० जणांची एकूण चमु

प्रज्ञा बोधिनी
• शिक्षण • आरोग्य • पर्यावरण

आर्थिक सुधारणा
बचत गट

वडुरा, धानोरा फसी,
हिंगलासपूर, दिवाणखेड
या ठिकाणी ५ बचत गट व त्याचे यशस्वी संचलन अंतर्गत कर्ज वितरण व बँकेमार्फत कर्जाचे वितरण

स्व. नानाजी देशमुख कृषी सहाय्यता योजना

विनामुल्य बियाणे खते व औषधांचे वितरण

प्रज्ञा बोधिनी
• शिक्षण • आरोग्य • पर्यावरण

स्वयंरोजगार

तरुणांना स्वयंरोजगारासाठी आर्थिक सहाय्य

माधव आरोग्य रक्षक योजना

प्रज्ञा बोधिनी
• शिक्षण • आरोग्य • पर्यावरण

- २० पारधी बेड्यांवर योजना कार्यान्वित
- प्रथमोपचाराच्या किटस्‌चे वितरण
- २० प्रशिक्षित आरोग्य रक्षकांची नियुक्ती
- रोगनिदान शिबीरांचे आयोजन
- अमरावती येथे आवश्यकतेनुसार उपचाराची व्यवस्था

माधव आरोग्य रक्षक योजना

प्रज्ञा बोधिनी • शिक्षण • आरोग्य • पर्यावरण

आरोग्य रक्षक प्रशिक्षण

रोगनिदान शिबीर

संस्कार वर्ग

प्रज्ञा बोधिनी
• शिक्षण • आरोग्य • पर्यावरण

वडुरा, हिंगलासपूर, धानोरा फसी, मार्डी,
दिवाणखेड, शेंदोळा, वाघोली
याठिकाणी संस्कार वर्ग

वैशिष्ट्यपूर्ण संस्कार वर्ग

दि. ७ ते १० मे २०१०

सहभागी मुले - १६०

योगासने

कवायती

खेळ स्पर्धा

श्लोक, गाणी, कविता

शारिरीक व वैद्यकीय तपासणी

वैशिष्ट्यपूर्ण संस्कार वर्ग

प्रशिक्षण कार्यशाळा

प्रज्ञा प्रबोधिनी
• शिक्षण • आरोग्य • पर्यावरण

प्रशिक्षणासाठी वेळोवेळी कार्यशाळेचे आयोजन
कार्यशाळेत बचत गट, कृषी, आरोग्य व
शासनाच्या विविध योजनांविषयी मार्गदर्शन

प्रशिक्षण कार्यशाळा

प्रज्ञा बोधिनी
• शिक्षण • आरोग्य • पर्यावरण

प्रज्ञा बोधिनी
• शिक्षण • आरोग्य • पर्यावरण

श्रीमंगल पारधी बहुउद्देशिय विकास संस्था

अमरावती,

नोंदणी क्र. ८७८/२०१०

शासकीय योजनांचा लाभ घेण्याच्या दृष्टीने स्थापना

शैक्षणिक विकास

प्रज्ञा बोधिनी
• शिक्षण • आरोग्य • पर्यावरण

- आर्वी जि. वर्धा येथे दिशा पारधी विकास प्रकल्पाची स्थापना
- शैक्षणिक वातावरण निर्मितीसाठी छात्रावास
- निवास व भोजनाची संपूर्ण व्यवस्था
- प्रशस्त इमारत व चांगले वातावरण
- एकूण १३ मुले शिकत आहेत

पारधी संघटन

प्रज्ञा बोधिनी • शिक्षण • आरोग्य • पर्यावरण

पारधी विकास चमुचे गठन

९ तालुका प्रमुख

२२ बेडा प्रमुख

२० आरोग्य रक्षक

८ संस्कार वर्ग प्रशिक्षक

२१ जणांची संस्थेची चमु

एकूण ८० जणांची

समाज प्रबोधन

प्रज्ञा बोधिनी • शिक्षण • आरोग्य • पर्यावरण

स्व. लक्ष्मणराव गुप्ता स्मृती व्याख्यान सत्राचे आयोजन

नामवंत वक्त्यांची हजेरी

२००३ - डॉ. अशोक मोडक

२००४ - श्री. मा. गो. वैद्य

२००५ - प्रा. ना. स. फरांदे

२००६ - श्री. गिरीषजी प्रभुणे

२००७ - स्व. राम शेवाळकर

२००८ - श्री. मुझफ्फर हुसैन

२००९ - श्री. अनिरुद्ध देशपांडे

२०१० - श्री. देवेंद्र फडणविस

२०११ - प.पू. जितेंद्रनाथ महाराज

समाज प्रबोधन

स्व. लक्ष्मणराव गुप्ता स्मृती व्याख्यान सत्राचे आयोजन

प्रज्ञा प्रबोधिनी
• शिक्षण • आरोग्य • पर्यावरण

समाज प्रबोधन

स्व. लक्ष्मणराव गुप्ता स्मृती व्याख्यान सत्राचे आयोजन

प्रज्ञा बोधिनी
• शिक्षण • आरोग्य • पर्यावरण

प्रज्ञा प्रबोधिनी
शिक्षण • आरोग्य • पर्यावरण

प्रज्ञा प्रबोधिनी
सेवा गौरव पुरस्कार

2005 - श्री. विठ्ठलराव सोनवलकर
2006 - श्री. सुनिल देशपांडे
2007 - श्री. महेंद्र भुतडा
2008 - कै. प्र.वा. जावरकर गुरुजी
2009 - श्री. गिरीषजी प्रभुणे
2010 - श्री. नारायणराव रेखाते
2011 - श्री. गिरीषजी कुळकर्णी
2012 - श्री दिवाकरराव कुळकर्णी
2013 - श्री सदानंद जाधव
2014 - श्री नारायणराव भेंडे

प्रज्ञा बोधिनी
• शिक्षण • आरोग्य • पर्यावरण

समाज प्रबोधन
स्व. लक्ष्मणराव गुप्ता स्मृती व्याख्यान सत्राचे आयोजन
नामवंत वक्त्यांची हजेरी

2003 - डॉ. अशोक मोडक
2004 - श्री. मा. गो. वैद्य
2005 - प्रा. ना. स. फरांदे
2006 - श्री. गिरीषजी प्रभुणे
2007 - स्व. राम शेवाळकर
2008 - श्री. मुझफ्फर हुसैन
2009 - श्री. अनिरुद्ध देशपांडे
2010 - श्री. देवेंद्र फडणविस
2011 - प.पू. जितेंद्रनाथ महाराज
2012 - श्री प्रकाश पाठक, धुळे
2013 - श्रीमती निलम गोऱ्हे, आमदार
2014 - श्री आशुतोष अडोणी, नागपूर

प्रज्ञा प्रबोधिनी सेवा गौरव पुरस्कार

प्रज्ञा बोधिनी
• शिक्षण • आरोग्य • पर्यावरण

विवेकानंद छात्रावास

संस्थेने २०१३-१४ या शैक्षणिक सत्रात विवेकानंद छात्रावास सुरु केले. शैक्षणिक सत्रात २०१४-१५ मध्ये एकूण २२ विद्यार्थ्यांना प्रवेश देण्यात आला आहे. या २२ विद्यार्थ्यांमध्ये ईयत्ता २ री ते ईयत्ता ११ वी पर्यंतच्या विद्यार्थ्यांचा समावेश आहे. या विद्यार्थ्यांचे प्रवेश अमरावतीतील महानगर पालिका प्राथमिक शाळा श्री साईबाबा विद्यालय, दस्तुर नगर तसेच न्यु हायस्कुल बेलपुरा या शाळेत करण्यात आले आहे.

सर्व विद्यार्थ्यांची विनामुल्य निवासाची व भोजनाची व्यवस्था संस्थेतर्फे करण्यात येते. संस्थेने छात्रावासाची इमारत भाड्याने घेतली आहे. संस्कार वर्ग संचालित करण्यासाठी संचलन समिती गठीत करण्यात आली आहे. विद्यार्थ्यांवर सुयोग्य संस्कार व्हावे यासाठी संध्याकाळी ७ ते ८ या वेळात विशेष प्रकारच्या संस्कारवर्गाचे आयोजन करण्यात येते. याकरीता २१ महिलांची संस्कार वर्ग समिती कार्यरत असून नियमित बोधपर कथा, कविता व श्लोकांचे पठण करून घेतल्या जाते. विद्यार्थ्यांच्या संगोपनाकरीता संस्थेने पारधी समाजातील एक कुटुंब श्री नरेंद्र भोसले व सौ. भोसले यांना अल्प मानधनावर पर्यवेक्षक व सह पर्यवेक्षक म्हणून नियुक्त केले आहे. या छात्रावासाचा एकूण वार्षिक खर्च रु. ६ लक्ष असा अपेक्षित आहे. किमान एका विद्यार्थ्याचा वार्षिक खर्च रु. १५,०००/- असा आहे. सर्व विद्यार्थ्यांचा शैक्षणिक स्तर चांगल्या राहण्याच्या दृष्टीने विशेष शिकवणी वर्गाचे आयोजनसुद्धा संस्था करीत आहे.

विवेकानंद छात्रावास

स्वयंपाक घर

निवास व्यवस्था

छात्रावासाची वास्तू

पारधी विद्यार्थी व पर्यवेक्षक दांपत्य

वैद्यकीय तपासणी

विवेकानंद छात्रावास

सुप्रसिद्ध सिने दिग्दर्शक व संस्कार भारतीचे माजी राष्ट्रीय अध्यक्ष
मा. राजदत्तजी यांची
विवेकानंद छात्रावासास सदिच्छा भेट

आवाहन

प्रज्ञा प्रबोधिनी
• शिक्षण • आरोग्य • पर्यावरण

- पारधी बेड्यांवर पारधी समाजामध्ये विश्वासाचे वातावरण निर्माण करण्यात संस्थेस लक्षणीय यश.
- सेवा कार्य सर्वस्पर्शी व सर्वव्यापी करण्यासाठी तन-मन-धनाने सहकार्याची अपेक्षा.

सेवा हैं यज्ञ कुंड, समिधा सम हम जलें।

प्रज्ञा प्रबोधिनी, अमरावती

कार्यकारिणी

अध्यक्ष
डॉ. प्रदिप शिंगोरे
९८२३०२०३२४

उपाध्यक्ष
मुकुंद पांडे
९८२३०४०९४४

रविन्द्र कर्वे
९८५०१८०८८२

सचिव
अविनाश देशपांडे
९७६६९६५४८४

सहसचिव
प्रविण जोशी
९८२२४९१७५९

कोषाध्यक्ष
सुधीर भारतीय
९८५०३३३२११

सदस्य

विद्याधर काळकोंडे
९३७२४७३९४६

संजय पाचखेडे
९८८१५७५१८३

डॉ. मिलींद पाटील
९९२३५०३०६०

प्रा.सौ.शैलाताई देशपांडे
९४२२९५५६२९

सौ.शितल बन्सोड
९६७३६०९२७३

मधुकरराव बन्सोड
९६७३६०९२७३

विजय गाडगे
९४०४१४०५११

मुकुंद देशपांडे
९४२१८१८८१६

धनंजय देशमुख
९०२१५६६५४८

प्रज्ञा बोधिनी
• शिक्षण • आरोग्य • पर्यावरण

संकल्प

- आपल्या घरी विवाह, जन्मदिवस, पुण्य स्मृती इत्यादी निमित्त संस्थेस सेवानिधी अर्पण करावा.
- आपले पाल्य विदेशात, मुंबई-पुणे वा इतर शहरात नोकरीत आहेत त्यांना सेवानिधी-मंगलनिधी अर्पण करण्याकरिता आवाहन करावे.
- आपण आपली आर्थिक मदत संस्थेस धनादेशाच्या स्वरुपात प्रत्यक्ष देऊ शकता किंवा खाली नमुद केलेल्या संस्थेच्या बँक शाखेत जमा करू शकता
- प्रज्ञाप्रबोधिनी, अमरावती
- बँक ऑफ महाराष्ट्र, शाखा खापर्डे बगिचा, अमरावती
- सेव्हींग खाते क्र.60079771645, आय.एफ.एस.सी.- 0000929
- संस्थेस भारत सरकारच्या आयकर खात्यातर्फे 80 जी ची सवलत प्राप्त झाली आहे. तेव्हा आपण संस्थेस देणगी दिल्यास आपण या सवलतीचा लाभ घेऊ शकता.
- विवेकानंद छात्रावासातील एका विद्यार्थ्याचा वार्षिक खर्च रु.15,000/- अपेक्षित आहे.
- आपल्या परिचयाचे डॉक्टर्स व वैद्यकीय प्रतिनिधींकडून संस्थेस आरोग्य रक्षक योजनेकरिता औषधे मिळवून द्यावीत.
- महिलांनी संस्थेच्या संस्कार वर्गाच्या उपक्रमात सहभागी व्हावे

प्रज्ञा प्रबोधिनी, अमरावती

नोंदणी क्र. महा/अम/127/2003

संपर्क

अविनाश देशपांडे
भ्रमणध्वनी - 9766965484

मुकुंद पांडे
भ्रमणध्वनी - 9823040944

रविंद्र कर्वे
भ्रमणध्वनी - 9850180882

सुधीर भारतीय
भ्रमणध्वनी - 9850333211

प्रविण जोशी
भ्रमणध्वनी - 9822491759

संजय पाचखेडे
भ्रमणध्वनी - 9881575183

www.pradnyaprabodhini.com
e-mail : pradnyaprabodhini@rediffmail.com

प्रज्ञा प्रबोधिनी
• शिक्षण • आरोग्य • पर्यावरण

संस्थेचे आगामी उपक्रम

- सुसज्ज वास्तु उभी करणे व त्यात किमान 50 विद्यार्थ्यांचे शैक्षणिक छात्रावास सुरु करणे.
- पारधी बेड्यांवर आरोग्य चिकित्सेची व्यवस्था नाही म्हणून प.पू. श्री गुरूजी यांचे नावाने चलचिकित्सालय सुरु करणे.
- स्व. नानाजी देशमुख कृषी सहाय्यता योजने अंतर्गत पारधी बंधुंना शेतीकरीता योग्य ती मदत करणे.
- श्रीमंगल पारधी बहुउद्देशिय संस्थेअंतर्गत प्रज्ञा प्रबोधिनीच्या मार्गदर्शनाने पारधी बंधुंना शासकीय योजनांचा लाभ मिळवून देण्याबाबत सरकारकडे योग्य तो पाठपुरावा करणे.

Our Views:

- PRAGYA PRABODHINI was established for a very noble cause of helping out the peoples who are detached from society & they had a major cause to select PARDHI’s as their major concern.
- They are almost reached to 52 bedas & working in 22 among them.
- They are running a Chatravas for pardhi boys in Amravati.
- During our visit we observed that the students are very positive towards the atmosphere & they also want to contribute to society through their developement

SWOT

- Organizers having a good reach in beda’s.
- They usually celebrates the festivals with them.
- But they are facing major economical problem.
- Near about 8Lakh/Year they collect through donation for running the chatravas.
- We think that, they are really visionary peoples & having keen intentions to work for pardhi’s.
- No Threats we observed or possible in next 1 year as per my knowledge.

प्रज्ञा बोधिनी
• शिक्षण • आरोग्य • पर्यावरण

शुभम् भवतु